

سرشناسه	: مهرکش، احسان، ۱۳۵۹ -
عنوان قراردادی	: بلوغ دختران، شرح
عنوان و نام پدیدآور	: نقد کتاب فقه و زندگی (بلوغ دختران) نوشته حضرت آیت الله صلواتی / احسان مهرکش.
مشخصات نشر	: قم، مهر امیر المومنین (ع)، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	: ۷۴ ص، ۱۲ × ۲۱ س.م.
شابک	: ۳۵۰۰۰ : ۶ - ۱۲۷ - ۱۵۹ - ۹۶۴ - ۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فنیبا
موضوع	: صلواتی، یوسف، ۱۳۱۶ - بلوغ دختران - - نقد و تفسیر
موضوع	: بلوغ (فقه)
موضوع	: بلوغ - - جنبه‌های مذهبی - - اسلام
موضوع	: فقه جعفری - - رساله نساییه
موضوع	: دختران - - وضع حقوقی و قوانین (فقه)
شناسه افزوده	: صلواتی، یوسف، ۱۳۱۶ - بلوغ دختران، شرح
زده بندی کنگره	: ۱۳۹۲ ۸۰۲۱۷ ب ۲ ص ۱۸۹ / ۵۲ / BP
زده بندی دیوبند	: ۲۹۷ / ۳۷۹
شناسه کتابخانه ملی	: ۳۱۱۰۷۵۶

نام کتاب: نقد کتاب فقه و زندگی (بلوغ دختران) نوشته حضرت آیت الله صلواتی

مؤلف: احسان مهرکش

ناشر: مهر امیر المومنین (ع)

صفحه آرا: حسین محمدی

طراح جلد: مسعود نجابتی

سال چاپ: ۱۳۹۲

نوبت چاپ: اول

چاپخانه: کتیبه

قیمت ۳۵۰۰ تومان

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۶ - ۱۲۷ - ۱۵۹ - ۹۶۴ - ۹۷۸

مرکز پخش: قم، کتاب روز، ۷۷۴۹۹۹۰

نقد کتاب

فقه و زندگی «بلوغ دختران»

نویسنده: حضرت آیه‌الله صانعی

احسان مهرکش

فهرست

- ۷ ..... مقدمه
- ۹ ..... بخش اول: روایات
- روایات دسته‌ی اول: روایات خروج دختران از کودکی در
۹ ..... نه سالگی
- روایات دسته‌ی دوم: روایات جوانی و آرایش با دختران در
۲۵ ..... نه سالگی
- ۳۸ ..... بخش دوم: اجماع
- بخش سوم: دلایل مطرح شده برای بلوغ دختران در سیزده سالگی ۴۷
- وجه اول: موثقی عمار ساباطی ۴۸
- وجه دوم: آیه ششم سوره‌ی نساء ۵۷
- وجه سوم و چهارم: استناد به دو آیه از قرآن ۶۰

۶۳ ..... وجه پنجم: حدیث رفع القلم

۶۵ ..... وجه ششم: عدم الدلیل

۶۶ ..... وجه هفتم: استصحاب عدم بلوغ

۶۸ ..... نتیجه

۶۹ ..... فهرست منابع

www.ketab.ir

مقدمه

پیرایون بلوغ سنی دختران، بین اصحاب امامیه اختلاف چندانی وجود ندارد. مشهور فقها قائل به بلوغ دختران در نه سالگی اند^۱ و ابن ادریس ادعای اجماع بر آن دارد.^۲ اما شیخ الطائفه و ابن حمزه در ابواب مسائل به بلوغ دختران در ده سالگی شده‌اند که هر دو از این نظر برگشته و حکم به بلوغ دختران در نه سالگی نموده‌اند.^۳ از میان چهار مایه ناصر آیه‌الله صانعی، سیزده سالگی را برای بلوغ دختران عنوان کرده و با خدشه وارد نمودن در قول مشهور و ذکر هفت دلیل - که قوی‌ترین آن روایت عمار سباطی است - از نظر خود دفاع می‌کنند.

کتاب حاضر نقد کتاب «فقه و زندگی، بلوغ دختران»

۱. محمدحسن نجفی، جواهرالکلام، جلد ۲۶، صفحه ۳۳.
۲. محمد بن احمد بن ادریس حلی، کتاب السرائر الحاوی لتحریر الفتاوی، جلد ۲ (جلد ۹ موسوعه ابن ادریس) صفحه ۱۲.
۳. محمدحسن نجفی، جواهرالکلام، جلد ۲۶، صفحه ۳۸ و ۳۹.
۴. یوسف صانعی، توضیح المسائل، صفحه ۵۰۰.

نوشته‌ی آیه‌الله صانعی است و دقیقاً بر اساس فصل‌ها و عناوین آن تدوین شده است. به گفته این فقیه معاصر برای اثبات قول مشهور مبنی بر بلوغ دختران در نه سالگی به دو دسته روایات - اول روایات خروج دختران از کودکی در نه سالگی، و دوم روایات جواز آمیزش با دختران در نه سالگی - استناد شده است.

صاحب این دیدگاه دلالت هر دو دسته روایات بر بلوغ دختران در نه سالگی را تمام نمی‌دانند و می‌فرمایند: دسته‌ی اول روایات با قید «تزویح» یا «دخول» مثبت بلوغ دختران در نه سالگی اند، لذا نسبتها حجت و دلیل بر کفایت نه سالگی نیستند بلکه حجت بر خلاف آن‌اند. ایشان درباره‌ی دسته دوم روایات می‌فرمایند: این روایات املاق ندارند و با ذکر چند اشکال در دلالت آن خدشه وارد می‌نمایند و سپس با نقد اجماعات مطرح شده، در فصلی جداگانه با ذکر هفت دلیل این می‌دارند بلوغ سنی دختران سیزده سالگی است.

کتاب حاضر تقریباً تمام بیانات و استدلال‌های مطرح شده در آن «مجموعه» را ذکر نموده و مورد نقد و بررسی قرار داده است و می‌کوشد با جواب دادن به تمام اشکالات مطرح شده از ناحیه‌ی مدعی قول سیزده سالگی و خدشه وارد نمودن در ادله‌ی او، از قول مشهور دفاع نماید. به نظر نگارنده اشکالات وارد شده به قول مشهور از اتقان برخوردار نیست و این عدم اتقان در اثبات قول سیزده سالگی جلوه‌ی بیشتری دارد.